Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

משניות מבוארות

מסֶכֶת תָּמִיד פרק ז

פרק א הקדמת תוספות יום-טוב למסכת מדות. לשון הרמב"ם: הביא אחר תמיד ומדות, ואין בו ענין אחר אלא שהוא זוכר מדת המקדש וצורתו הנבינו לו ענין. והתועלת שיש בענין ההוא, כי כשיגנה במהרה בימינו יש לשמור ולעשות התבניות ההוא והתבניות והצורות והערך מפני שהוא ברוח הקודש, כמו שאמר (דברי הימים-א כח, יט): "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל", עד קאן לשונו. ואין על פי שהנבנין של עתיד יש בו שנויים ולא ישוו עם בנין בית שני, וכמו שיראה המעיין במשנה ובספר יחזקאל. הרמב"ם עצמו בעצמו הקדים הלכות בית הבחירה, וזה לשונו: בנין שלמה כבר מפרש במלכים, וכן בנין העתיד להבנות אף על פי שקרוב בהקיצו, אינו מפרש ומבאר. ואנשי בית שני שקבצו בימי עזרא, בנוהו כבנין שלמה, ומעין דברים המפרשים ביחזקאל, עד קאן. הרי שאין בבנין בית שני אלא מעין דברים המפרשים ביחזקאל. אבל לא ככל הכתוב בספר שם. ואני בחקדמתי לספר צורת הבית נתתי טוב עשם בזה על פי המדרש שנמצא בפרוש רש"י דיחזקאל סימן מג, יא: ראויה היתה ביאה שניה של עזרא [להיות] כביאה ראשונה של יהושע כו', ובכן זה מאז היה ראוי לתם כשעלו מן הגולה ונאצלת עולם. אלא שגרם החטא לא היתה השתכחת הוזנה וכו', עד קאן. בספר שם. ואני בחקדמתי שלא היתה השתכחת הוזנה לא יוכלו למלאתו בכל חלקי הבנין כמות שהוא. לפי שאותו בנין מיקר למאלת עולם שתהיה הכבוד חוזה לעולם. בענין שנאמר שם (ס:): "ושכנתי בתוכם לעולם". ומכל מקום הואיל והיה ראוי לבנות מעין אותו הבנין, עד קאן דבריו שם. עד קאן דבריו הרמב"ם בענין בית שני יש בו תועלת לעתיד מצד דברים רבים הידועים. וגם זה שהביא ראיה ממה שנאמר הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל. אף על פי שדרש הוא שאמר כו לשלמה בנו על בנין הראשון, מכל מקום יש ראיה ממנו. וכמו שבמשנה ב' בפרק בתרא דסקה [תמא] המתקנין שם תקון בקול. העמתקתי ששאלתי בגמרא והכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל, ותרצו קרא אשכחו דרוש וכו'. וכן עוד בגמרא פרק ז דזבחים (דף סב:) בבנין המזבח שם שאבכתב לקמן רישא פרק ג. דשמעינן שהיה לבני בית שני לבנות כדמות הראשון, אלא קרא אשכחו דרוש, ומסילא נמי דלעתיד יש לנו לבנותו כמו שהוא בכתב מיד ה' אשר השכיל דוד, והיכא דכבר אשכחו קרא ודרוש שפיר ובנבנו דבדרשא. והיכא דאאן ניקום ונשכח קרא ודרוש, בנבנו כמו כן, והרי רש"י בפרק ז דזבחים (דף סב:) בהחיא דמזבח, מפרש קרא אשכח ודרוש, ושלמה לא הבין לדרשו והם דרשוהו, עד קאן. [ולשונו זו המצא בדבור המתחיל וכשעלו מן] (דף סב:) בבנין המזבח ובשעה שנזקקה לבנות בנין העתיד יגלה הקדוש ברוך הוא עיניהו ומלאה הארץ דעה את ה' ולכהנן הקדוש בדברי יחזקאל ובנבנו. אבל מקל מקום צריך לספור בנין הבית שכן רב ועקרי הבנין מיקדים בתבנית ה' אשר השכיל ולדוד ולא יומט, אלא מה שיזכנו הא' מתבדר לדרש עוד מן המקראות. מצורף לזה שעל ידי הספור הזה של בית שני אנו יכולים לדרש ולהבין בבנינא דיחזקאל, ואלו לא היה הי' הספור בספר. לא מצאנו זיתנו ורגלינו באותו הבנין העתיד, שיגנה במהרה בימינו. במסכת מדות שתמשנינו הרבה בפרוש הר"ש (רבנו שמעיה המאכ"ם ש"ס). שמירת המקדש היה מפני כבוד גדולה ולא מפני פחד פגנים ולסטים. דסוכר האי תנא שאחר חלכות בית בחחיבה (פרק ח הלכה ח) כתב שהוא מצות עשה, ואף על פי שאין בו פחד מאויבים ולא מלסטים. שאין שמירתו אלא כבוד לו, אינו דומה בלטרין שיש עליו שומרין.

ג בזמן שכהן גדול רוצה לקטיר, היה עולה בכבש והסקן בימינו. הגיע למחצית הכבש, אחז הסגן בימינו והעלהו. הושיט לו הראשון הראש והרגל, וסמך עליהן. הושיט השני לראשון שתי הידים, ונתנן לכהן גדול, וסמך עליהן וזרקן. נשמט השני ונתלך לו. וקך היו מושיטין לו שאר כל האברין, והוא סומך עליהן ורוקן. ובזמן שהוא רוצה, הוא סומך ואחרים זורקין. בא לו להקיף את המזבח. מהיכן הוא מתחיל, מקרן דרומית מזרחית, בצפונית, בצפונית מערבית, מערבית דרומית. נתנו לו יין לנסך, הסגן עומד על הקרן והסודרים בידו, ושני כהנים עומדים עם שלחן חצוצרות (של כסף) בידם, תקעו והריעו ותקעו. באו ועמדו אצל בן ארזא, אחד מימינו ואחד משמאלו. שחה לנסך, והניף הסגן בסודרין, והקיש בן ארזא בצלצל, ודברו הלוים בשיר. הגיעו לפרק, תקעו, והשתחוו העם. על כל פרק, תקיעה. ועל כל תקיעה, השתחוויה. זה הוא סדר התמיד לעבודת בית אלהינו, יהי רצון שיעבנה במהרה בימינו, אמן: **ד** השיר שהיו הלוים אומרים במקדש, ביום הראשון היו אומרים לה' הארץ ומלואה תבל וישבי בה", שהוא ראשון למעשה בראשית. בשני היו אומרים (שם מח, ט): "גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו הר קדשו" שבו נחלקו המים והיה רקיע בין מים למים ושוכן בקרבקי בעיר ירושלים. בשלישי היו אומרים (שם פב, א): "אלקים נצב בעדת אל בקרב אלקים ישפט" לפי שבו נראית הנבואה ועליה הדנינים עומדים לעשות דין. ברביעי היו אומרים (שם צד, ולהכון הפתום בדברי יחזקאל ובנבנו. אבל מקל מקום צריך לספור בנין הבית שכן רב ועקרי הבנין מיקדים בתבנית ה' אשר השכיל ולדוד ולא יומט, אלא מה שיזכנו האל יתברך לדרש עוד מן המקראות. מצורף לזה שעל ידי הספור הזה של בית שני אנו יכולים לדרש ולהבין בבנינא דיחזקאל, ואלו לא היה הי' הספור בספר. לא מצאנו זיתנו ורגלינו באותו הבנין העתיד, שיגנה במהרה בימינו. במסכת מדות שתמשנינו הרבה בפרוש הר"ש (רבנו שמעיה המאכ"ם ש"ס). שמירת המקדש היה מפני כבוד גדולה ולא מפני פחד פגנים ולסטים. דסוכר האי תנא שאחר חלכות בית בחחיבה (פרק ח הלכה ח) כתב שהוא מצות עשה, ואף על פי שאין בו פחד מאויבים ולא מלסטים. שאין שמירתו אלא כבוד לו, אינו דומה בלטרין שיש עליו שומרין.

ג בזמן שכהן גדול רוצה לקטיר, היה עולה בכבש והסקן בימינו. הגיע למחצית הכבש, אחז הסגן בימינו והעלהו. הושיט לו הראשון הראש והרגל, וסמך עליהן. הושיט השני לראשון שתי הידים, ונתנן לכהן גדול, וסמך עליהן וזרקן. נשמט השני ונתלך לו. וקך היו מושיטין לו שאר כל האברין, והוא סומך עליהן ורוקן. ובזמן שהוא רוצה, הוא סומך ואחרים זורקין. בא לו להקיף את המזבח מהיכן הוא מתחיל, מקרן דרומית מזרחית, בצפונית, בצפונית מערבית, מערבית דרומית. נתנו לו יין לנסך, הסגן עומד על הקרן והסודרים בידו, ושני כהנים עומדים עם שלחן חצוצרות (של כסף) בידם, תקעו והריעו ותקעו. באו ועמדו אצל בן ארזא, אחד מימינו ואחד משמאלו. שחה לנסך, והניף הסגן בסודרין, והקיש בן ארזא בצלצל, ודברו הלוים בשיר. הגיעו לפרק, תקעו, והשתחוו העם. על כל פרק, תקיעה. ועל כל תקיעה, השתחוויה. זה הוא סדר התמיד לעבודת בית אלהינו, יהי רצון שיבנה במהרה בימינו, אמן: **ד** השיר שהיו הלוים אומרים במקדש, ביום הראשון היו אומרים (תהלים כד, א): "לה' הארץ ומלואה תבל וישבי בה", שהוא ראשון למעשה בראשית. בשני היו אומרים (שם מח, ט): "גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו הר קדשו" שבו נחלקו המים והיה רקיע בין מים למים ושוכן בקרבקי בעיר ירושלים. בשלישי היו אומרים (שם פב, א): "אלקים נצב בעדת אל בקרב אלקים ישפט" לפי שבו נראית הנבואה ועליה הדנינים עומדים לעשות דין. ברביעי היו אומרים (שם צד, ב): "אל נקמות ה' אל נקמות הופיע" שבו נבראו השמש והירח ובו יעתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מעובדיהם. בחמישי היו אומרים (שם פא, ב): "הרנינו לאלקים עזנו הריעו לאלקי יעקב" לפי שבו נבראו בעלי חיים משמים זה מזה. בששי היו אומרים (שם צב, א): "ה' מלך גאות לבש" וגו' לפי שבו נשלמה הבריאה וכו' נברא האדם שמכיר מלכותו של יוצרו. בשבת היו אומרים (שם צב, א): "מזמור שיר ליום השבת" מזמור שיר לעתיד לבא ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים. כסוכר האי תנא שאחר ששת אלפים שנה אלף שנה חרוב העולם, שנאמר (שעיה ב, יז): "וישגב ה' לבדו ביום ההוא" ויומו של הקדוש ברוך הוא אלף שנה, לכך אומרים מזמור שיר ליום השבת ליומו של הקדוש ברוך הוא היינו לאלף השביעי יום שכולו שבת.

כ"ו סיון

א) בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש, בבית אבטינס, ובבית הניצוץ, ובבית המוקד. הלוים בעשרים ואחד מקום. חמשה, על חמשה שערי הר הבית, ארבעה, על ארבע פוניות מזרחו. חמשה, על חמשה שערי הקלעים. ארבעה, על ארבע פוניות מבחוץ. ואחד בלשכת הגזית. **ב** איש הר הבית היה מחזיר על כל משמר ומשמר, ואבוקות דולקין לפניו, וכל משמר שאינו עומד, אומר לו איש הר הבית, שלום עליך. נכר שהוא חובטו במקל. ורשות היה לו לשרוף את כסותו. והם אומרים מה קול בעזרה, קול בן לוי לוקה ובעדיו נשרפין, שיש לו על משמרו. רבי אליעזר בן יעקב אומר, פעם אחת מצאו את אחי אמא ישן, ושרפו את כסותו: **ג** חמשה שערים היו להר הבית. שני שערי חלדה מן הדרום, משמשין כניסה וריצאה. קיפונוס מן המערב, משמש כניסה ויציאה. עדי מן הצפון, לא היה משמש כלום. שער המזרחי, עליו שושן הבירה צורף, שבו כהן גדול שהורף את הבקרה (בפרה) וכל מסעדיה יוצאים להר המשחה: **ד** שבעה שערים היו בעזרה, שלשה בצפון ושלשה בדרום ואחד במזרח. שבדרום. שבמזרח, שער נקנור, ושתי לשכות שלישי לו, שער המים. שבמזרח, שער נקנור, ושתי לשכות היו לו, אחת מימינו ואחת משמאלו, אחת לשכת פנים המלבישים, ואחת לשכת עושי חביתין: **ה** ושבצפון, שער הניצוץ. וכמין אכסדרה היה, ועליה בנויה על גביו, שהכהנים שומרים מלמעלן, ופתח היה לו לחיל. שני לו, שער הקרבן. שבדרום, שער המים. שבמזרח